

Landschapsvereniging “De Kringloop”

Minicursus vogels 2019

door Leo Koster

Landschapsvereniging “De Kringloop” Linne organiseert voor de 28ste keer de minicursus vogels herkennen 2019. Voor deze cursus hebben zich 40 geïnteresseerden aangemeld, het thema; overwinterende watervogels.

Op vrijdag 8 maart om 19.30 uur heet onze voorzitter, Jan Hermans, de aanwezigen welkom. Op de stoelen ligt de 4e editie van de junior Bosatlas van Wolters Noordhoff met daarop een a-viertje en de mededeling “Wat weten we nog?”

Na de inleiding komen de excursiegebieden aan bod en uiteraard de vogeltopografie. Voor de soortbeschrijvingen hebben we het a-viertje nodig, de Bosatlas dient daarbij als stevige onderlegger. We krijgen de families in winterkleed te zien alsmede de geluiden. Lei Hulsbosch heeft voor de samenstelling gezorgd. Bij de Duikers ga ik al helemaal de mist in. Bij de Futen, Reigers, Zwanen en Ganzen maak ik geen fouten. Na de pauze komen de meeste foutieve antwoorden, in totaal ga ik 14 keer de mist in.

Asseltse Plassen, zondag 10 maart 2019. Rond 09.00 uur staan langs de Buggenummerweg al veel auto's. Ik hoor Veldleeuweriken, maar het is nog geen 09.00 uur! Het is bewolkt, regenachtig en 7°C. Rond 09.00 uur mogen we vertrekken, maar gelet op het weer wordt voorgesteld rond 10.30-10.45 uur terug te zijn. We wandelen via het kleine viaduct naar de Maasnielderbeek. Op het water van de Stille Krakeenden en grondelende Knobbelzwanen en langs de rand Canadese ganzen. We horen een zingende Veldleeuwerik, langs de rand van de beek twee Grote gele kwikstaarten en één Witte kwikstaart. We wandelen over een grote grasvlakte, Graspiepers vliegen op. Drie voorbij vliegende en “zingende” Knobbelzwanen. We horen een zingende Roodborsttapuit. In de snelstromende Maas drijven Smienten. We wandelen richting de Sneppen. Op deze plas heel veel Wintertalingen, het zijn kleine eenden met een snelle vleugelslag en plotselinge wendingen,

we horen ook duidelijk de hoge, korte fluittonen. Het begint weer een beetje meer te regenen. We wandelen onder het spoor door en via een staegelke langs de Maas. Hier zien we zeker twee mannetjes van de Roodborsttapuit die het met elkaar aan de stok hebben, een vrouwtje dat net is weggevlogen zal wel de aanleiding zijn. In de buurt van een onnatuurlijke verhoging, hierin huist de Das, latrines van deze marterachtige. We horen de repeterende zang van de Zanglijster. We zijn bijna bij de auto's. De meegebrachte Bever wordt even aandachtig bekeken. Op de streeplijst; 27 kruisjes.

Grote gele kwikstaart (foto Nicky Hulsbosch)

Isabellegreend, zondag 17 maart 2019. De tweede buitenexcursie start op de Merumerbroekweg. Het “maarts” veulen lacht me al welkom, Blauwe reigers vliegen richting Maas. Putters vliegen boven mij en zoeken de toppen op van de Canadese populieren. Maar het is nog geen 09.00 uur! Gelet op de hoge waterstand van de Maas stelt onze voorzitter voor om rond 11.00 uur weer hier terug te zijn. Notuliste Antoinette, is sinds gisteravond terug van haar welverdiende vakantie in Costa Rica, ze heeft daar 306 vogelsoorten gezien/gehoord, ik ben voor vandaag blij dat we 40 vogelsoorten te zien of te horen krijgen. Zij is weer bereid e.e.a. te noteren. De snelstromende Maas heeft al hele grote stukken land onder water gezet. Als het waterpeil weer daalt kunnen we pas de grote troep rommel zien die ze heeft meegevoerd en heeft achtergelaten. Links achter bij de Lus van Linne zien we in wilgen diverse nesten van de Blauwe reiger. We horen de Tjiftjaf. We wandelen over de dijk richting Isabellegreend, rechts in het weiland een groepje Kolganzen. Links, achter de Maas, op een smalle strook wandelt een Vos, heeft iets in zijn bek. Rechts hebben we zicht op de Oolderplas, hierop zowel mannetjes als vrouwtjes van de Grote zaagbek, Futen en Meerkoeten. We verlaten de dijk en wandelen richting een bult, Nijskens Nak, waarop Galloway's en Koniks grazen. Een Konijn is niet van onze aanwezigheid gediend. In de struiken diverse zingende Kneutjes en een enkele Merel. Op een ondergelopen stuk enkele Canadese ganzen, Wilde eenden en Grauwe ganzen. Sommige Sleedoorns laten het wit al zien, terwijl andere nog niet zo ver zijn. We zien verse knaagsporen van de

Grauwe gans (foto Nicky Hulbosch)

Bever. Aan de achterzijde van de kleibult ontzettend veel gaatjes van zandbijen en graafwespen.

Vanwege de hoge waterstand kunnen we niet om de kleibult heen. Een specht komt aanvliegen, opvallend de golvende vlucht, gaat even in een populier zitten, het is het vrouwtje van de Grote bonte specht. Als we weer terug willen wandelen komen 7 Koniks galopperend door de jonge bomenaanplant. We genieten van 6 overvliegende en “blaffende” Canadese ganzen. Het is 10.45 uur, Antoinette stelt voor om nog een klein rondje te doen. We verlaten Isabellegreend en wandelen via een dijk richting schutterij St. Anna Veste, een klein stukje door Merum over de Broekveeweg, langs de Merumerbroekweg, langs Ocky-Hof, hier ligt een kleine boerderij, het Huisje van Merum. Op het tegenover liggende land staan enkele hoorruiters, een zeldzaam geworden aanblik. Rond 11.00 uur neem ik afscheid, temperatuur is 10°C, op de streeplijst staan 39 kruisjes.

De Kwegt/Schoorkuilen, zondag 31 maart 2019. Begin van de zomertijd. Het ziet er bewolkt en wat dreigend uit, 7°C, we houden het niet droog. Rond 09.00 uur mogen we met 8 personen starten, doch gelet op het weer wordt voorgesteld om rond 11.00 uur hier weer terug te zijn. Antoinette is uitgerust met een telescoop. In een Berk één nest van de Aalscholver, het lijkt er wel op of er in die Berk informatie gegeven wordt hoe je een nest moet maken gelet op de 18 andere Aalscholvers die in de boom zitten. Antoinette is weer bereid om de streeplijst bij te houden en wat informatie op de achterkant te zetten. We wandelen langs een afwateringsslootje, we zien op de bodem witviltige, behaarde bladeren,

het is de Bleekgele droogbloem, een pioniersplantje van een wat vochtige bodem. Langs de sloot bloeiende Pinksterbloemen. We hebben niet het goede pad gekozen, we gaan weer terug. Ik wil om de Kwegt/Schoorkuilen lopen. Vanaf een vlonder hebben we zicht op het water. Echtbaar Fuut toont baltsgedrag. Op de plas; een grote groep Slobeenden, verder Krak- en

Slobeend (foto Nicky Hulsbosch)

Wilde eenden, Wintertalingen, Grauwe ganzen, Knobbelswanen, Kuifeenden, Meerkoeten, Smienten en Tafeleenden. Boven het water vliegen heel veel Boerenzwaluwen. Op een eilandje voor ons lopen enkele Kleine plevieren. Via een oude perceelsgrens wandelen we verder, Een groep voor ons heeft de geheimzinnige Waterral gehoord, iemand laat even het typische geluid horen, onmiddellijk wordt hierop gereageerd met de roep kiek-kiek-kiek, we krijgen ook het andere geluid te horen namelijk het gegil van een speenvarken. Vanuit het Riet horen we ook de waterhoen. We zien twee voorbij vliegende Groene spechten. We krijgen een groepje Watersnippen te zien. We wandelen parallel aan het kanaal Wessem-Nederweert. De regen is gestopt, het zonnetje doet zelfs een poging om door te breken. We krijgen te horen dat er langs het pad een dode Lepelaar ligt. We horen de Boomklever. Een groepje vogels gaat bovenin een boom zitten, het zijn Koperwieken. Als we langs een sloot wandelen zien we het kadaver liggen van de Lepelaar, een vernielde rechter vleugel, misschien tegen de kabels van de hoogspanningsmasten gevlogen. Het betreft een geheel witte vogel met zwarte poten, een lange, spatelvormige en verbrede snavel met een oranjegeel uiteinde. We blijven de afwateringssloot volgen tot we weer bij een vlonder komen. Het zicht is wat minder omdat we last hebben van tegenlicht. Via de telescoop krijgen we een Slobeend in beeld met een knobbel op zijn kop! Het blijkt de fraaie Bergeend te zijn, alleen mannetjes hebben een knobbel. We wandelen weer verder, rechts de sloot met veel Pinksterbloemen, links een akker die geheel bedekt is met Vroegeling. Vanuit een boscomplex even de zang van de Zwartkop. Een groep Kramsvogels vliegt over, boven een akker toont een Kievit baltsgedrag. Het is 11 uur geweest, doch omdat op een vlonder nog mensen staan, wandelen we daar naar toe. Zij hebben nog een Zomertaling gesignaleerd en daar geniet onze groep ook nog even van. Een Bosmuis heeft veel geelkleurig zand naar buiten gewerkt, een dassenburcht in het klein. Op de streeplijst staan 41 kruisjes, op de lijst staat de Lepelaar niet vermeld. Vanmorgen begon het niet al te best, maar mijn groep kijkt met veel tevredenheid terug op deze ochtend.

Molenplas, zondag 7 april 2019, 09.00-11.20 uur. Het is een beetje heilig, 11°C en het zal zonnig worden. We zijn met 10 personen. We wandelen richting de circa 2000 jaar oude eiken boomstammen. De telescoop wordt opgesteld. Op de Molenplas; Blauwe ganzen, Bergeenden, Kuifeenden, Knobbelswanen, Meerkoeten, Slobeenden en Wilde eenden. Rond 11.15 uur worden we terugverwacht bij de Hompesche molen voor de afsluiting en een kopje koffie/thee. In de struiken houden zich twee vrouwtjes op van de Rietgors. We genieten van de zang van de Veldleeuwerik. We wandelen terug, Boerenzwaluw en Kneutjes mogen we noteren. Door anderen wordt een Koninginnepage gezien. Twee dames roepen dat ze een zwemmende Bever zien, in werkelijkheid betreft het een Fuut die een beetje plat op het water ligt. Als ik langs een roos loop, ruik ik een zure appelgeur, het betreft de Egelantier. Op het water; Krakeenden en Wilde eenden. We krijgen het mannetje van de Grote bonte specht in beeld. De Heggenmus krijgen we zingend goed in beeld.

We wandelen om een verhoging heen, een Gaai. Via een bruggetje wandelen we over een snelstromende vistrap. Via stapstenen wandelen we richting vogelkijkplatform. Verse knaagsporen van de Bever, maar ook veel aangespoeld afval in allerlei vormen. We genieten van de repeterende zang van de Zanglijster. Op het afgekalfde eilandje onder meer; veel Kleine mantelmeeuwen, Zilvermeeuw, Kleine plevieren, Aalscholvers, Kokmeeuwen, Scholekster, Meerkoeten, Canadese ganzen, Grauwe ganzen. We wandelen een stukje over de dwarsdam die aangelegd is tussen de Molenplas (Stevolplas) en de Biltplas. Het water van de Molenplas wordt door die dam circa 1 meter opgestuwd. Helaas deze morgen geen IJsvogel. We wandelen weer terug. Anderen hebben het Oranjetipje al eerder gezien, gelukkig krijg ik hem vandaag meerdere keren te zien. Via smalle koeien- en paardenpaadjes struinen we wat door het bosperceel. We horen de Zwartkop, Fitis en het Roodborstje. Rozetten van het Jacobskruiskruid zijn al volop aanwezig. We naderen het einde, de temperatuur zal gestegen zijn tot 15°C. Bij een kruisbeeld met witkleurig corpus onder drie geknotte Lindebomen, draag ik als afsluiting het gedicht voor van P. Feller. Op onze streeplijst staan 44 kruisjes. Op de binnenplaats van de Hompesche molen krijgen we een kopje koffie aangeboden en wordt door onze voorzitter, de heer Jan Hermans, deze vogelcursus afgesloten. Volgend jaar weer een vogelcursus doch een waarbij we uren eerder uit bed moeten. Jan bedankt de gidsen die een welgemeend applaus krijgen.

Scholekster (foto Nicky Hulsbosch)

Leo Koster.